

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Aloysiuslocatie te Huissen

Rapportnummer 19-0232

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Aloysiuslocatie te Huissen

augustus 2019

Rapportnummer: P19-0232

Opdrachtgever: Gemeente Lingewaard

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	10
3	Methode.....	11
4	Natuurwaarden	12
4.1	Beschermde gebieden.....	12
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora.....	14
4.2.2	Vlinders en libellen	14
4.2.3	Kevers en weekdieren	15
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Amfibieën en reptielen	16
4.2.6	Vogels.....	16
4.2.7	Zoogdieren.....	17
5	Conclusies	19
5.1	Beschermde gebieden.....	19
5.2	Beschermde soorten	19
5.3	Advies en aanbevelingen	20
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	21
	Geraadpleegde bronnen	22

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Lingewaard is voornemens de gebouwen te slopen op de Aloysiuslocatie en aan het Raadhuisplein te Huissen, gemeente Lingewaard. Op de huidige locatie van de Lange Kerkstraat 15, 17 en 19 komt nieuwe bebouwing met mogelijk een ondergrondse parkeergarage. Op het huidige Raadhuisplein komt mogelijk ook een parkeergarage. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

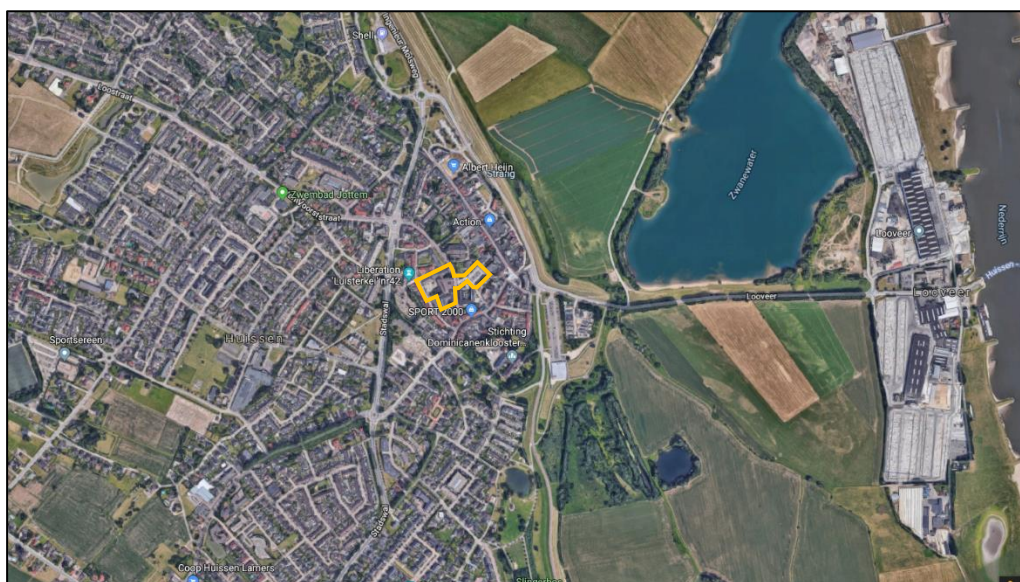
In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

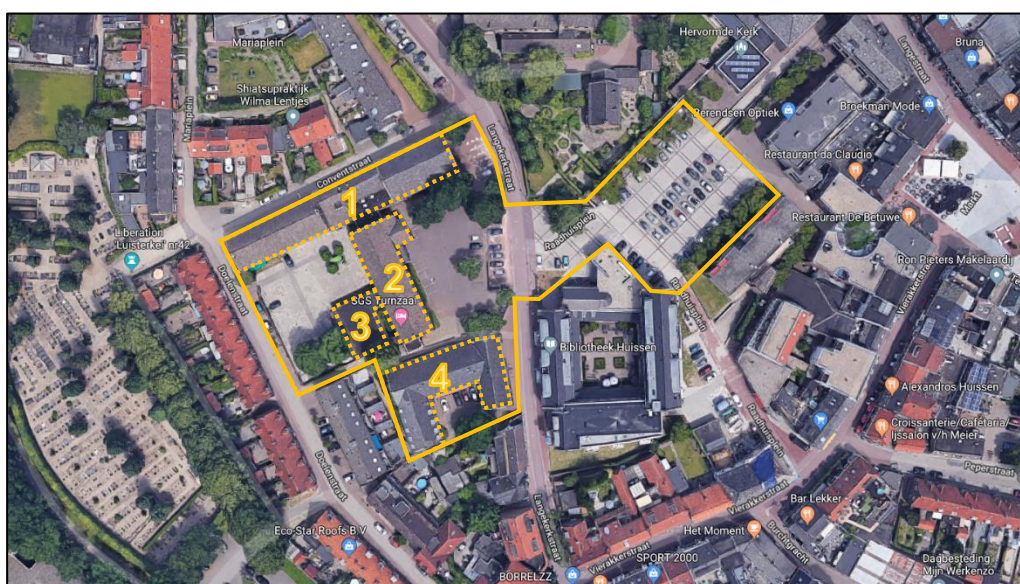
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft de Aloysiuslocatie in Huissen, gemeente Lingewaard. Het westelijke gedeelte van het plangebied, de Aloysiuslocatie, betreft Langekerkstraat 15, 17 en 19, en wordt begrensd door de Doelenstraat, de Conventstraat en de Langekerkstraat. Het oostelijke gedeelte van het plangebied, de parkeerplaats, ligt aan de Langekerkstraat en het Raadhuisplein. Het plangebied ligt aan de rand van het centrum van Huissen. Naast de gebouwen en parkeerplaatsen zijn binnen het plangebied ook verharde pleinen, bomen en struiken aanwezig. De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 t/m 9 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) de gebouwen zijn genummerd (bron: Google Maps)

Foto 1. Oostzijde van gebouw 1

Foto 2. Zuidzijde van gebouw 1

Foto 3. Oostzijde van middenstuk van gebouw 1

Foto 4. Oostzijde van middenstuk van gebouw 1

Foto 5. Zuidzijde van middenstuk van gebouw 1

Foto 6. Zuidzijde van gebouw 1

Foto 7. Westzijde van gebouw 1

Foto 8. Noordzijde van gebouw 1

Foto 9. Oostzijde van gebouw 2

Foto 10. Zuidzijde van gebouw 2

Foto 11. Aanbouw aan zuidzijde van gebouw 2

Foto 12. Gat in dak in aanbouw aan gebouw 2

Foto 13. Westzijde van gebouw 2

Foto 14. Noord- en westzijde van gebouw 3

Foto 15. Noordzijde van gebouw 4

Foto 16. Muurvarens op muurtje aan gebouw 4

Foto 17. Oostzijde van gebouw 4

Foto 18. Oostzijde vanuit binnenplaats gebouw 4

Foto 19. Zuidzijde van gebouw 4

Foto 20. Zuidzijde vanuit binnenplaats gebouw 4

Foto 21. Oostzijde van gebouw 4

Foto 22. Parkeerplaats in het oosten van het plangebied

Foto 23. Verhoogde groenstrook op de parkeerplaats

Foto 24. Nest in een boom op de parkeerplaats

2.2 Voorgenomen plannen

De gemeente Lingewaard is voornemens de bebouwing op de Aloysiuslocatie te slopen ten behoeve van het bouwen van een appartementencomplex en een ondergrondse parkeergarage. De huidige bebouwing bestaat uit woningen. Mogelijk wordt ook de parkeerplaats in het oosten van het plangebied vervangen door een parkeergarage.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

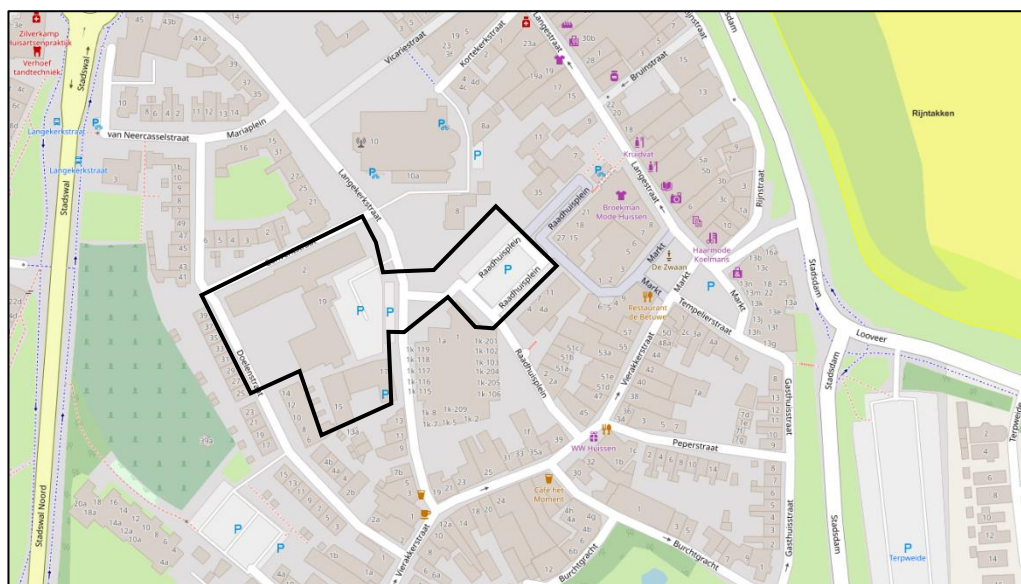
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 16 juli 2019 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 18 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op 150 meter afstand ten oosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Het plangebied ligt relatief dichtbij (150 meter) het Natura 2000-gebied, en de werkzaamheden zijn niet kleinschalig. Het is daarom nodig om een stikstofberekening te laten uitvoeren. In deze berekening moet ook de aanlegfase worden meegenomen. Met deze berekening kan het effect van de vrijgekomen stikstof bij de sloop, bouw en ingebruikname van de woningen en parkeerplaats op het Natura 2000-gebied Rijntakken worden bepaald. Overige effecten (bijvoorbeeld versnippering, verdroging, verstoring door licht en geluid) worden niet verwacht door de tussenliggende bebouwing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit Gelders natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN. Ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Rijktakken, hier liggen ook GNN en GO gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt op circa 125 meter ten oosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van de GO ligt op circa 140 meter ten oosten van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN
(bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Zoals ook geldt voor het Natura 2000-gebied, zijn geen negatieve effecten te verwachten door de ligging in de bebouwde kom en de tussenliggende bebouwing. Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het NNN.

Conclusie

Het plangebied ligt relatief dichtbij (150 meter) het Natura 2000-gebied en het NNN, en de werkzaamheden zijn niet kleinschalig. Het is daarom nodig om een stikstofberekening te laten uitvoeren. Overige effecten worden niet verwacht door de tussenliggende bebouwing.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende beschermde flora binnen vijf kilometer afstand van het plangebied voorkomt: kleine wolfsmelk, akkerboterbloem, brede wolfsmelk, dreps, groot spiegelklokje, kluwenklokje, muurbloem, naaldenkervel, tengere distel, wilde ridderspoor en zandwolfsmelk (alle 3.3 Wnb).

In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor bovengenoemde plantensoorten. Het plangebied bestaat uit bebouwing en bestrating. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de nachtvlinder teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) is waargenomen. Binnen vijf kilometer afstand van het plangebied is sleedoornpage (§3.3 Wnb) waargenomen.

- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.
- + Sleedoornpage is een zeldzame standvlinder die voorkomt in sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De laatste jaren komt sleedoornpage ook steeds meer voor in tuinen en parken. De waardplant voor de rupsen zijn sleedoorn en enkele andere gecultiveerde *Prunus*-soorten.

In het plangebied ontbreken geschikt habitat en de geschikte waardplanten voor teunisbloempijlstaart. Voor sleedoornpage is een geschikte waardplant aanwezig, op de parkeerplaats in het oosten van het plangebied staan *Prunus*-bomen. Echter, het plangebied is ongeschikt als habitat voor sleedoornpage, deze soort komt voor in een meer natuurlijke en minder bebouwde omgeving.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen een afstand van vijf kilometer van het plangebied gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout (beide §3.2 Wnb) zijn waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daarmee ontbreekt het dus aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van (beschermde) libellen in het plangebied is uitgesloten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Verspreidingsgegevens van deze beschermde soorten zijn echter schaars, daarom worden ze hieronder alle benoemd.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofofkever en gestreepte waterroofofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker (alle §3.3 Wnb), kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Binnen een afstand van vijf kilometer van het plangebied zijn ook Alpenwatersalamander (§3.3 Wnb) en boomkikker (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarom ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Op enkele plekken zijn struiken in het plangebied aanwezig waaronder algemene en niet-kritische amfibieën kunnen schuilen en zich kunnen ingraven in de grond (foto 5). Het plangebied kan door bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker worden gebruikt als land- en overwinteringshabitat. Overige amfibiesoorten zijn meer kritisch of er liggen teveel barrières (zoals wegen) tussen de vindplaatsen en het plangebied. Het voorkomen van de overige, meer kritische amfibiesoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen een afstand van vijf kilometer van het plangebied ringslang (§3.3 Wnb) is waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielsoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Door de werkzaamheden (verwijderen van vegetatie en graafwerkzaamheden) kunnen verblijfplaatsen van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker worden vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen worden. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten vogels in of op een nest in het plangebied aangetroffen: houtduif, gierzwaluw en huismus (foto 24). Het huismusnest is aanwezig in het westelijke gedeelte van gebouw 1 aan de

zuidzijde. Het gierzwaluwnest in de nestkast is aanwezig in het westelijke gedeelte van gebouw 1 aan de noordzijde.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Voor gebouwbewonende soorten huismus en gierzwaluw zijn de gebouwen in het plangebied geschikt als nestgelegenheid. Zowel in de opgehangen nestkasten voor huismus en gierzwaluw als in spleten en openingen in de muren en dakranden (foto's 4 en 12). Ook is nestgelegenheid voor algemene vogels aanwezig in de bomen in het plangebied (foto 24). Het plangebied is vanwege de hoge mate van verharding matig geschikt als foerageergebied voor vogels.

Effectbeoordeling

De sloop van de gebouwen heeft een negatief effect op nestgelegenheid van gierzwaluw en huismus. De kap van de bomen heeft een negatief effect op de nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten. Echter, in de omgeving is voldoende nestgelegenheid aanwezig. De werkzaamheden zullen geen significant negatief effect hebben op de foerageermogelijkheden van vogels in het plangebied, dit is al matig geschikt. In de omgeving van het plangebied is meer geschikt foerageergebied aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Het kappen van bomen dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Nader onderzoek is nodig naar huismus en gierzwaluw. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan het aantal nesten en de exacte locaties daarvan worden bepaald. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming en een mitigatieplan zijn noodzakelijk, hierin wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, en in het plangebied liggen geen lijnvormige elementen (sloten, laanbomen) die kunnen dienen als vliegroute. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aanwezig in het gebouw in de vleermuiskasten en mogelijk in open stootvoegen, scheuren en andere openingen (foto's 4, 7 en 10).

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene (spits)muizen, egel, konijn, haas, ree, vos, eekhoorn, das, boomarter, steenarter, bunzing, hermelijn, wezel, damhert, edelhert, wild zwijn (alle §3.3 Wnb), bever en otter (beide §3.2 Wnb).

Het plangebied biedt mogelijk enkele geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied voor algemene (spits)muizen en egel tussen de struiken (foto 5). Voor de overige grondgebonden zoogdieren is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats of foerageergebied, door de voornamelijk aanwezige bebouwing en bestrating.

Effectbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen, want het is matig geschikt. Daarbij is in de omgeving voldoende en beter geschikt foerageergebied aanwezig. Bij het slopen van de gebouwen worden mogelijk in gebruik zijnde verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd.

De voorgenomen werkzaamheden hebben negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebied van algemene (spits)muizen en egel.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig om het voorkomen van vleermuizen in de gebouwen in het plangebied te kunnen aantonen of uitsluiten. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden bepaald welke effecten optreden, of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd gedurende de periode 15 mei tot en met 30 september.

Voor algemene (spits)muizen en egel geldt in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt relatief dichtbij (150 meter) het Natura 2000-gebied en het NNN, en de werkzaamheden zijn niet kleinschalig. Het is daarom nodig om een stikstofberekening te laten uitvoeren. Overige effecten worden niet verwacht door de tussenliggende bebouwing.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen, amfibieën en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Nestgelegenheden voor vogels zijn aanwezig in de bomen, gebouwen en nestkasten in het plangebied. Het kappen van bomen moet worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Nader onderzoek is nodig naar huismus en gierzwaluw. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn aanwezig in de vleermuiskasten en openingen in de gebouwen. Nader onderzoek is nodig om het voorkomen van vleermuizen in de gebouwen in het plangebied te kunnen aantonen of uitsluiten. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden bepaald welke effecten optreden, of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied kan door bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker worden gebruikt als land- en overwinteringshabitat. Het plangebied biedt mogelijk enkele geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied voor algemene (spits)muizen en egel tussen de struiken. Voor bovengenoemde soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid en foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Huismus en gierzwaluw	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid en foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Algemene (spits)muizen en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden, de volgende maatregelen dienen te worden genomen:

1. Het kappen van de bomen gebeurt wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen;
2. Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar het gebruik van de gebouwen en nestkasten in het plangebied door huismus, gierzwaluw en vleermuizen.
3. Voor huismus en gierzwaluw worden mitigerende maatregelen genomen en een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aangevraagd.
4. Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de gebouwen, wordt een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aangevraagd.
5. Een stikstofberekening laten uitvoeren voor het effect van de sloop, bouw en ingebruikname van de woningen en parkeerplaats op het Natura 2000-gebied Rijntakken.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni.
- + Onderzoek naar gierzwaluw dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli.
- + Onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd tussen 15 mei tot 30 september.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Een ontheffing van de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd indien huismussen, gierzwaluwen of vleermuizen gebruikmaken van de gebouwen of nestkasten in het plangebied.
- + Een ontheffing van de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland. Ook kan ervoor worden gekozen om de ontheffing Wet natuurbescherming aan te haken bij de aanvraag Omgevingsvergunning bij de gemeente.
- + De ontheffingsaanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond.
- + De gemeente, Omgevingsdienst of de provincie, afhankelijk van hoe de aanvraag wordt ingediend, heeft ongeveer 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 4-7-2019
- + Kernkwaliteiten GNN en GO, provincie Gelderland, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 4-7-2019
- + NDFF - quickscanhulp.nl 04-07-2019 09:24:48
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.